

Nīderlandes zemniekiem varētu maksāt par fermu slēgšanu saskaņā ar jaunu programmu

Autore: Angela Symons sadarbībā ar Associated Press

ES ir apstiprinājusi 1,5 miljardu eiro vērtu programmu, lai izpirktu Nīderlandes lauksaimnieku saimniecības un samazinātu slāpekļa emisijas.

Eiropas Savienība ir apstiprinājusi Nīderlandes valdības plānus atpirkt lauksaimnieku fermas.

Šī shēma ir daļa no Nīderlandes plāna krasi samazināt slāpekļa emisijas, kuru galvenais avots ir lopkopības saimniecības. Zemnieki Nīderlandē kopš 2019. gada oktobra rīko protestus saistībā ar emisiju samazināšanas mērķiem.

Gandrīz 1,5 miljardi eiro tiks izmantoti, lai izmaksātu kompensācijas lauksaimniekiem, kuri brīvprātīgi slēgs saimniecības, kas atrodas dabas rezervātu tuvumā. Paredzams, ka uz kompensāciju varēs pretendēt aptuveni 3000 saimniecību.

Nīderlandes valdošā koalīcija vēlas līdz 2030. gadam samazināt emisijas, galvenokārt slāpekļa oksīda un amonjaka, par 50 % visā valstī.

Kāpēc Nīderlande vēlas slēgt saimniecības?

Neraugoties uz savu nelielo izmēru, pēc kopējās vērtības Nīderlande ir otra lielākā lauksaimniecības produktu eksportētāja pasaulē aiz Amerikas Savienotajām Valstīm.

Saskaņā ar valsts statistikas biroja datiem Nīderlandes lauksaimniecības produktu eksporta vērtība pagājušajā gadā bija 122,3 miljardi eiro. Intensīvās lauksaimniecības dēļ šajā mazajā valstī slāpekļa oksīdu līmenis ir augstāks, nekā to pieļauj ES noteikumi. Šīs emisijas pasliktina klimata pārmaiņas un var kaitēt bioloģiskajai daudzveidībai.

Pēdējos gados valdības priekšlikumi slāpekļa emisiju samazināšanai ir paredzējuši par trešdaļu samazināt mājlopu skaitu. Daļa lauksaimnieku

baidījās, ka, lai sasniegtu šo mērķi, viņiem nāksies piespiedu kārtā izpirkt lopus.

Nesen apstiprinātā brīvprātīgā stratēģija paredz izpirkt un pārtraukt darbu saimniecībās, kas rada lielas slāpekļa emisijas.

Otrdien (2. maijā) valsts saņēma Eiropas Komisijas apstiprinājumu, ka šie plāni ir pieļaujami saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem.

"Shēmas uzlabos vides apstākļus šajās teritorijās un veicinās ilgtspējīgāku un videi draudzīgāku ražošanu lopkopības nozarē, neradot pārmērīgus konkurences izkropļojumus," paziņojumā par atbalsta apstiprināšanu norādīja par konkurences politiku atbildīgā Komisijas priekšsēdētāja vietniece Margreta Vestagere.

Ko lauksaimnieki domā par fermu atpirkšanas programmu?

Lauksaimnieku organizācija LTO norādīja, ka atpirkšanas pasākumi ir "jāizstrādā tā, lai tie patiešām piedāvātu lauksaimniekiem, kuri brīvprātīgi pārtrauc darbību, iespēju pienācīgi izbeigt savu uzņēmējdarbību".

Organizācija arī aicināja ieviest "pārejas shēmas", kas ļautu lauksaimniekiem samazināt slāpekļa emisijas, izmantojot tādas metodes kā tehniskas inovācijas vai pāreja uz citu lauksaimniecisko darbību.

"Tas ir vienīgais veids, kā lauksaimnieki var pieņemt apzinātu un pārdomātu lēmumu par savu nākotni," sacīja LTO.

Martā Nīderlandes provinču vēlēšanās uzvarēja lauksaimniecību atbalstoša politiskā partija, kas liecina par zemnieku neapmierinātību, ko izraisījuši slāpekļa samazināšanas plāni. Nīderlandes centrālā valdība ir uzdevusi provinču likumdevējiem formulēt un īstenot precīzus priekšlikumus slāpekļa emisiju samazināšanai. Pagājušajā gadā lauksaimnieki rīkoja vairākas plašas demonstrācijas, bloķējot šosejas un lielveikalu noliktavas, lai protestētu pret reformām, kuras viņi uzskata par eksistenciālu draudu viņu dzīvesveidam.

Demonstrācijas ir izplatījušās arī kaimiņvalstī Beļģijā, kur pagājušajā mēnesī simtiem lauksaimnieku ar saviem traktoriem iebrauca Briseles centrā, protestējot pret plāniem samazināt slāpekļa piesārņojumu.